

Co to je cena elektřiny a jak se předpovídá?

6.5.2026 MFF UK

M. Rolínek

Second Foundation

1.

Kdo je kdo v elektřině?

“Neumím snadno měnit výkon.”

“Nevím předem, kolik elektřiny vyrobím.”

“Ráda běžím čtyři hodiny v kuse.”

“Potřebuji výrobní plán den předem.”

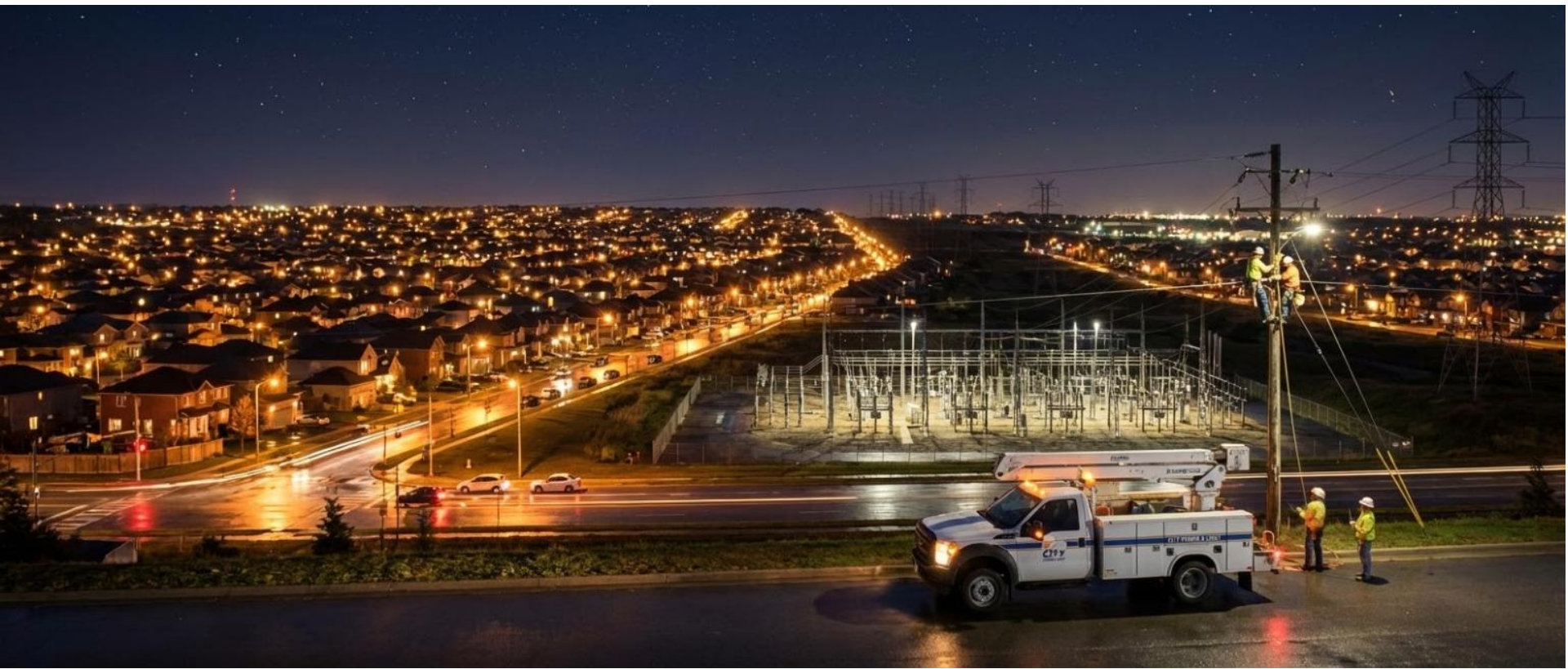
“Chci vyrábět jenom, když se mi zaplatí palivo.”

“Klidně si počkám celou noc.”

“Moje spotřeba se dá předvídat ... pozor na fotbal!”

“I am the future”

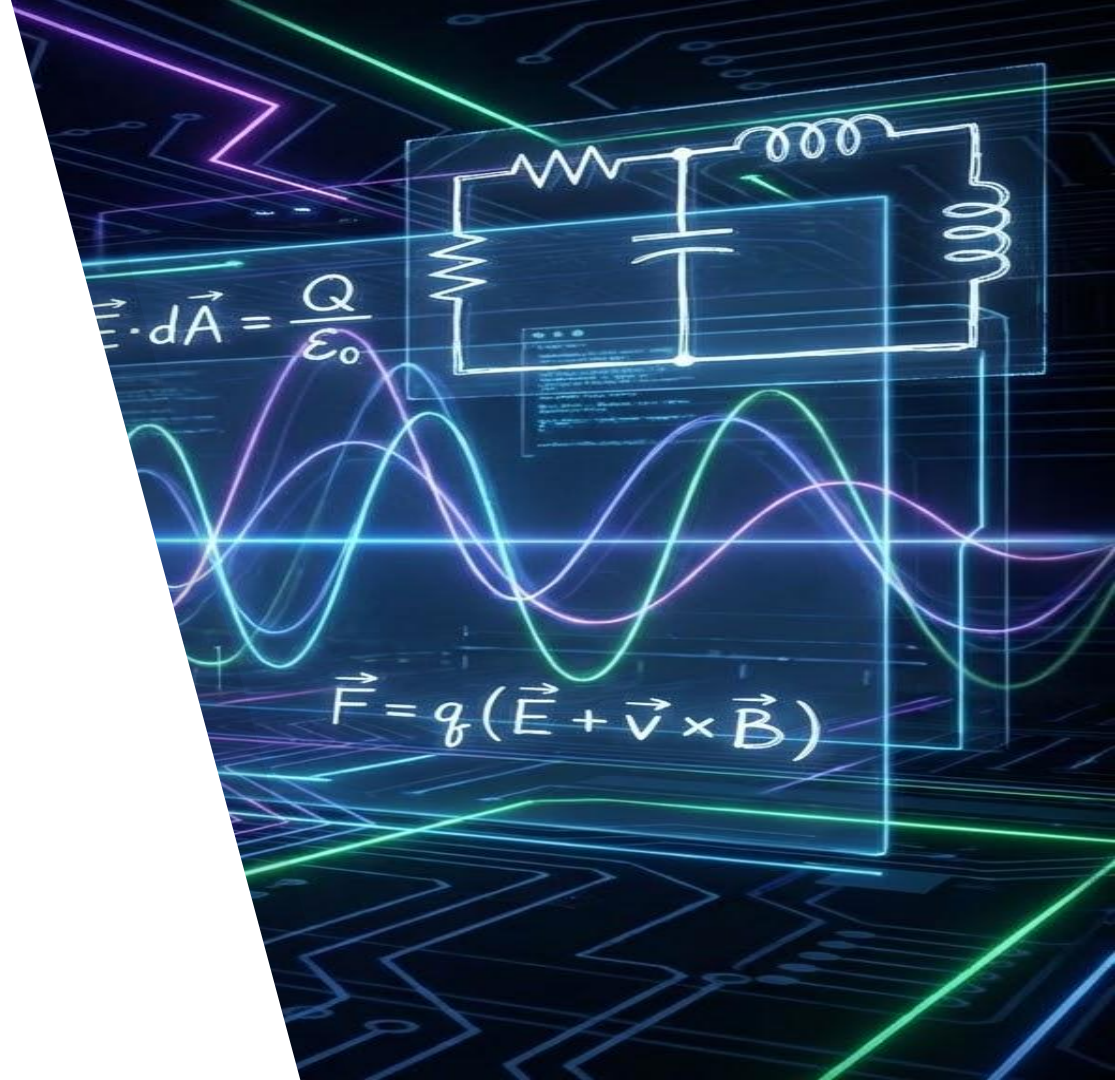

“Datacentrum - jaderný reaktor naruby”

2.

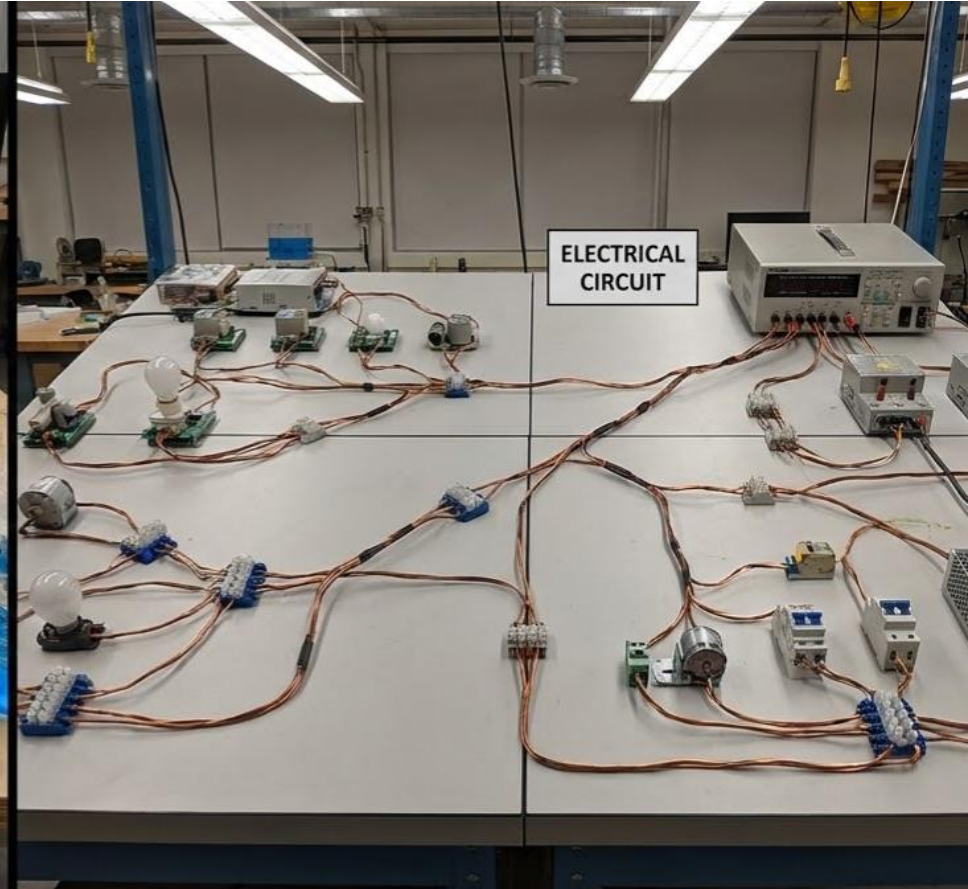
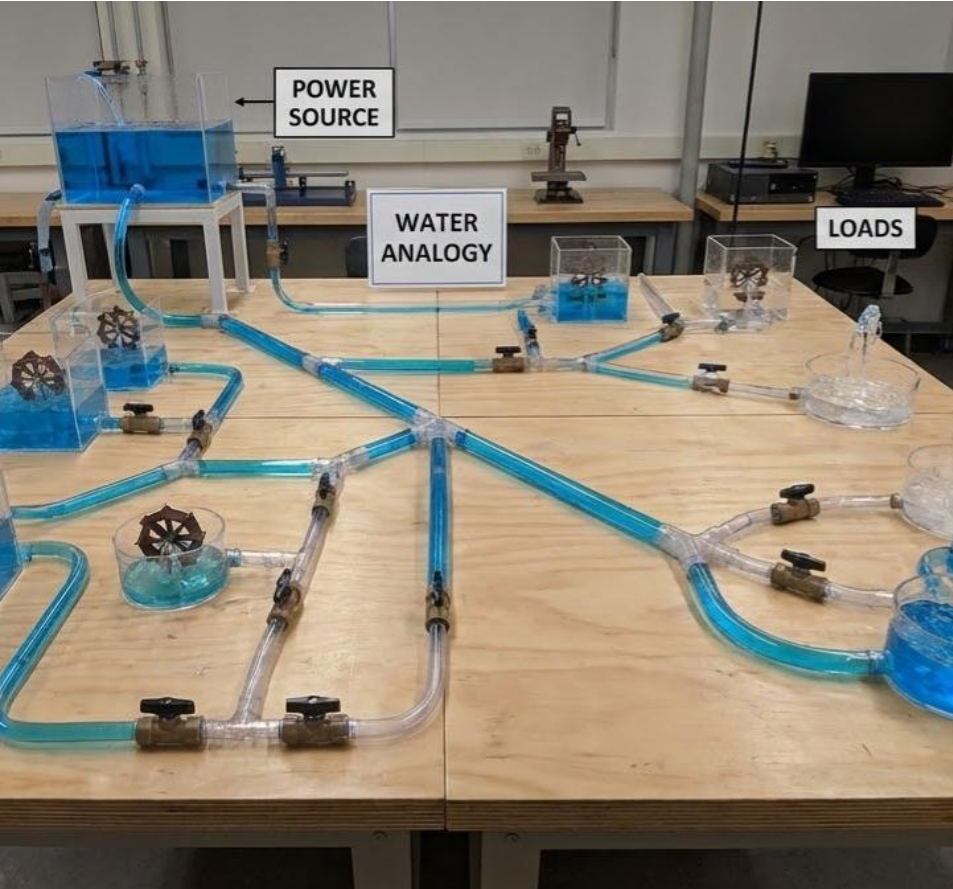
Trocha fyziky

FREKVENCE

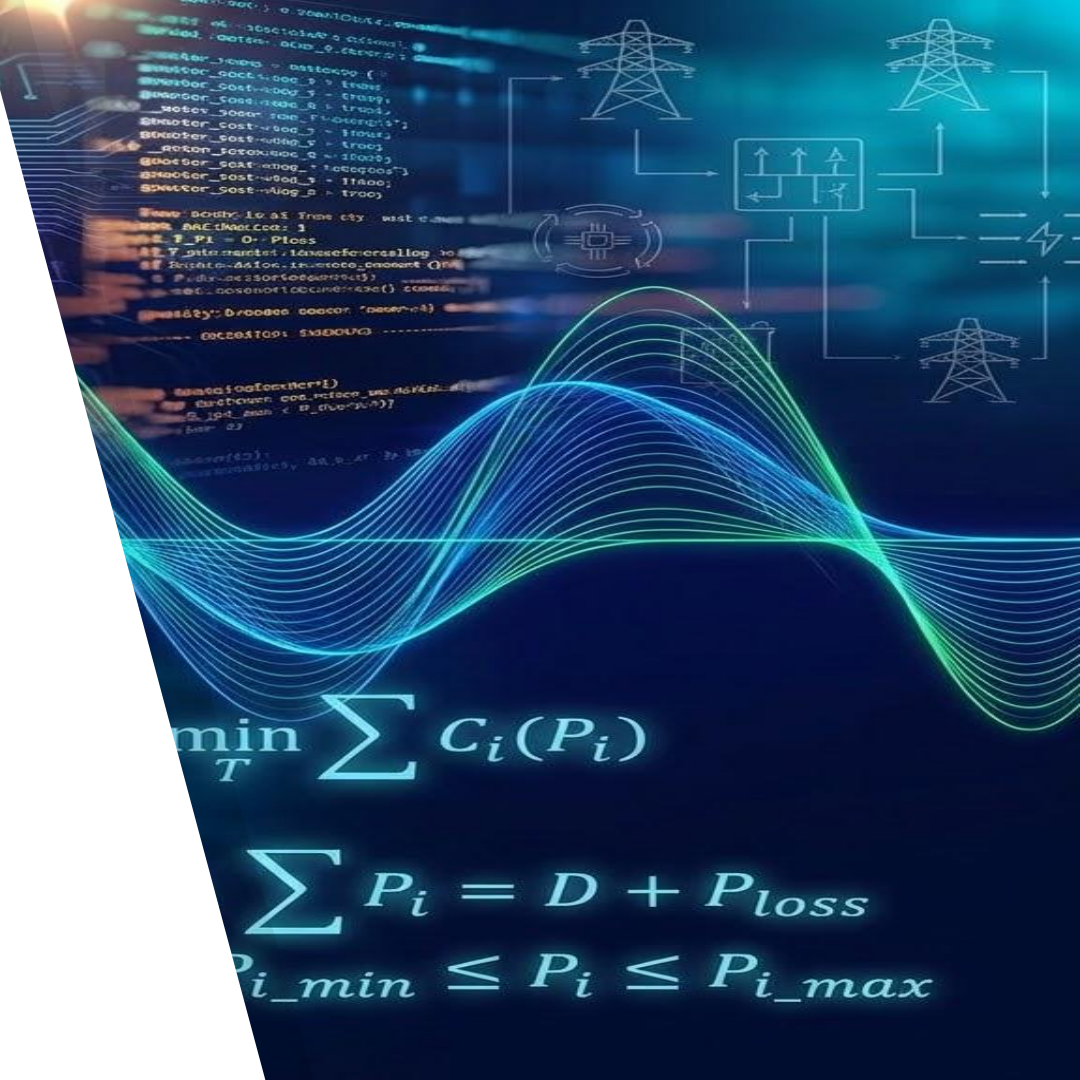

KIRCHHOFF a SPOL.

3.

Čas na optimalizaci

$$\min_T \sum C_i(P_i)$$

$$\sum P_i = D + P_{loss}$$

$$P_{i\_min} \leq P_i \leq P_{i\_max}$$

Cena elektřiny, den předem, první pokus

Social welfare

Social Welfare Auction Objective

$$\text{MAXIMIZE: } \sum_i^x (v_i * x_i) - \sum_j^y (c_j * y_j)$$

Where:

v_i = Value bid by buyer i

x_i = Quantity awarded to buyer i

c_j = Cost bid by seller j

y_j = Quantity sold by seller j

(Subject to supply = demand constraints)

Aukce omezená kapacitou

$$\max \sum_j B_j(D_j) - \sum_i C_i(P_i)$$

subject to:

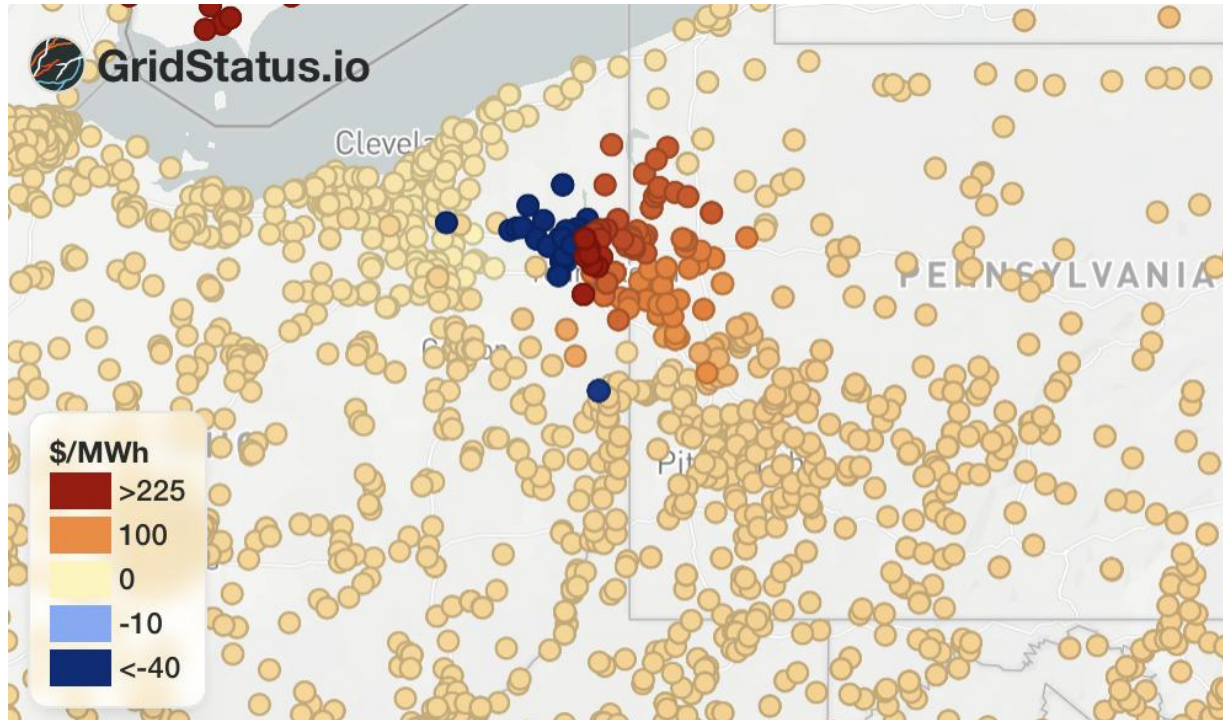
$$\sum_i P_i = \sum_j D_j$$

$$\left| \sum_i PTDF_{li} (P_i - D_i) \right| \leq F_l^{max}, \forall l$$

Cenu určují duální proměnné

$$\text{nodal price} = \lambda_{\text{sys}} + \sum_{i \in \mathcal{S}} (\text{ISF}_{ki} \cdot \mu_i) + \sum_{j \in \mathcal{L}} (\text{GSF}_{kj} \cdot \eta_j)$$

Příklad ze života

HLAVNÍ ASPEKTY CENY ELEKTŘINY

ÚROVEŇ 1

SPOTŘEBITELSKÁ CENA

Spotřebitelská
cena

= Komoditní
cena

+ Síťové
poplatky

+ Daně &
Odvody

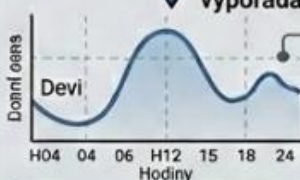
kde **Síťové poplatky** zahrnují:
• Přenosové & Distribuční náklady;
• **Daně & Odvody** zahrnují: Energetické daně, Poplatky za OZE (např. EEG, atd.).

ÚROVEŇ 2

KOMODITNÍ CENA (VELKOOBCHOD)

vázáno na:

Trh den předem

e.g., ~\$60/MWh

• **Vypořádání odchylek:**
Odchyly od trhu den předem

Vyrovnávací trh zajišťuje stabilitu soustavy a vypořádává real-time odchylky od plánu na trhu den předem.

vázáno na:

Vypořádací cena

(Vyrovnávací trh)

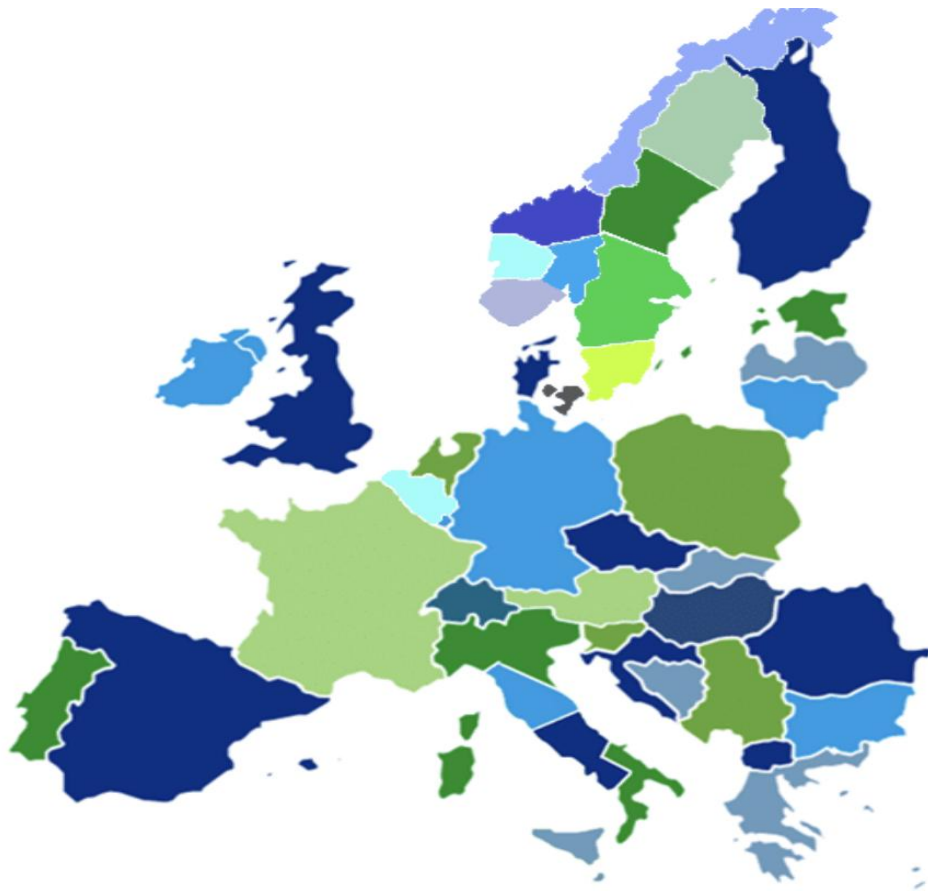
e.g., ~\$75/MWh
(vyšší volatilita)

4.

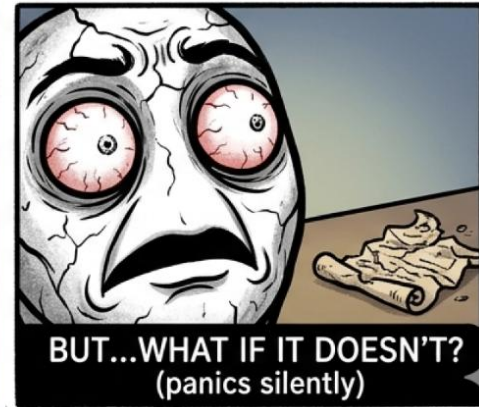
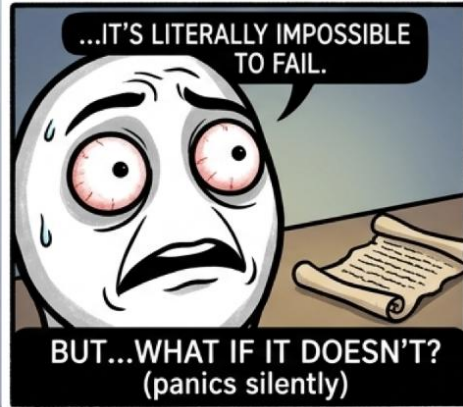
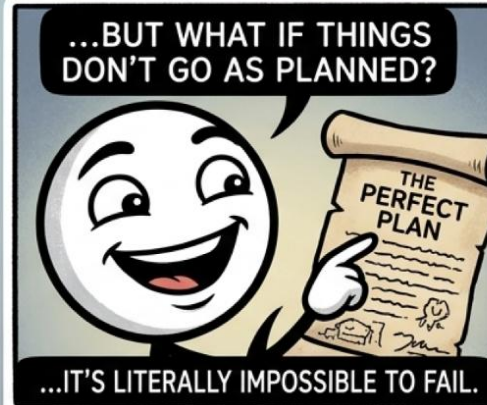
US vs. Evropa

EU cenové zóny

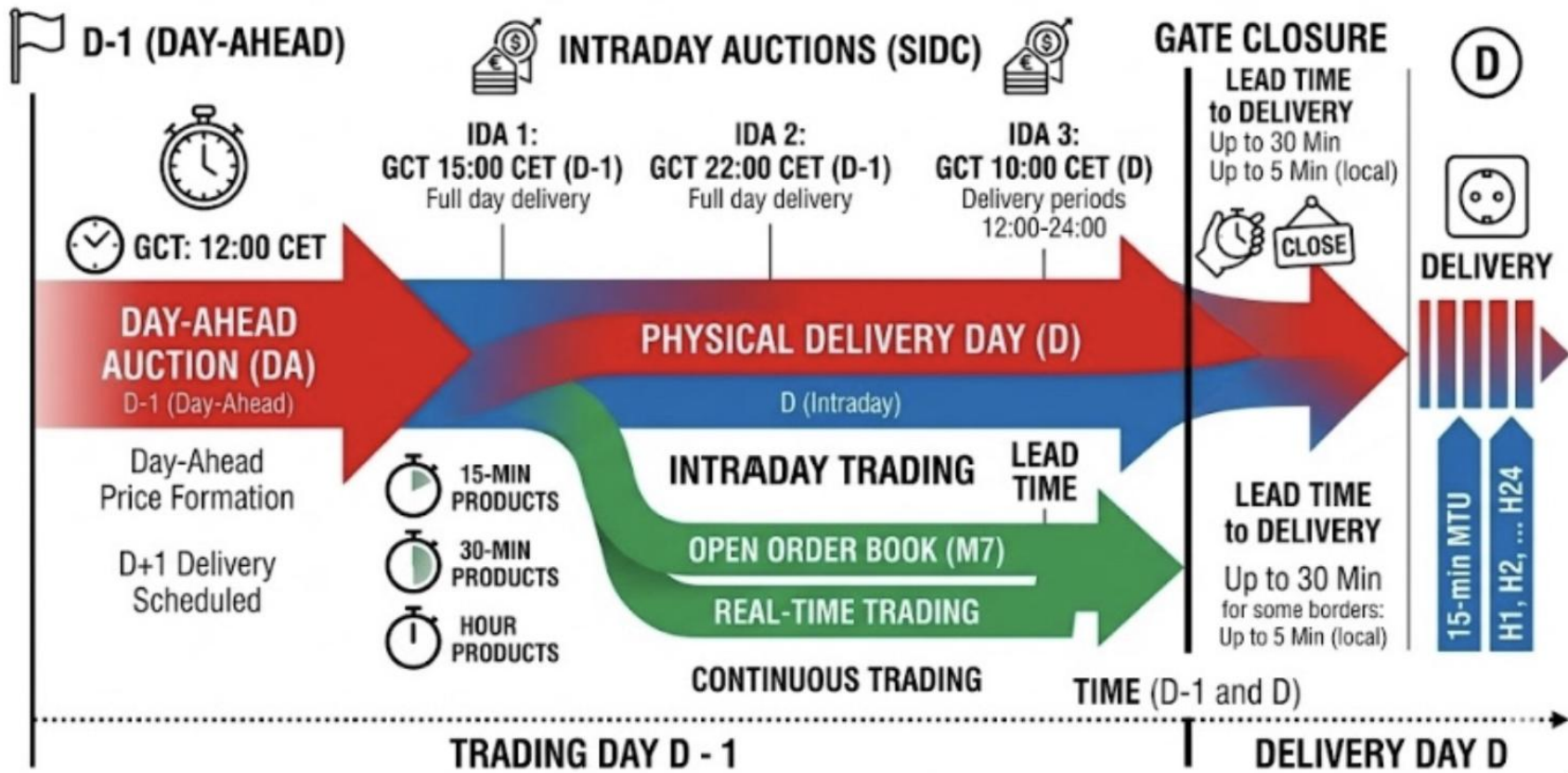
In 2024, Germany spent **€2.8 billion** on redispatch actions – a fifteen-fold increase over the last decade.

US has one weakness

- **Real-Time Congestion.** Real-time congestion costs increased by \$2,030.8 million, from \$2,066.8 million in 2024 to \$4,097.6 million in 2025.

EU rozvrh

Rozdíly

US: Necháme trh “vymyslet” správný fyzikálně věrný D-1 plán. Odchytky od plánu zvládneme centrálně.

EU: Problémy s topologií sítě v rámci zemí/zón vyřešíme centrálně. Necháme trh kontinuálně reagovat na odchytky od plánu (změny předpovědí atd).

5.

Předpovídání

STIMULATING RENEWABLE ENERGY

CLASSIFIED